నాగరికత నర్తించని ఆ రోజుల్లో.. అందమైన విజయనగరం వీధుల్లో..

నలభైఏళ్ళ క్రిందట..

జాబిలి పంచింది వెన్నెల వెలుగా...వెండి మంటా..?

(క్రిందటి సంచిక నుంచీ తరువాయి)

5

ప్రతి సెలవుల్లోనూ నాన్నగారు నాక్కొంత పని చెప్పుతారు. విజయనగరంలో ఉండేది. ఏ వారం పదిరోజులో, తర్వాత దేవుపల్లి అడవుల దగ్గరికి వెళ్ళిపోతూ ఉండేవాడిని. గజపతి నగరానికి ఆరుమైళ్ళలోనే దేవుపల్లి కొండలు ప్రారంభమవుతాయి. చాలా పొడవైన శ్రేణి అది. దాదాపు మూడువేల అడుగుల ఎత్తు. కొండ పాదాల దగ్గర చాలా దట్టమయిన అడవి ఉంది. ముందుకు వెళ్ళిన కొద్దీ సాలూరు తాలూకాలో ఆంధ్ర కొండలు ప్రారంభవుతాయి. అడవి కొద్దిగా పలచబడుతుంది. ఇక్కడ వంట చెరుకు, కలప కాంట్రాక్టు నాన్నగారిది. వంట చెరకు బయటికి పోకుండా ఎన్ని కట్టుదిట్టాలు చేసినా చుట్టుపక్కలవాళ్ళు ఏదో సమయంలో ఏదో విధంగా జారుకుంటారు. కాస్త నదురుగా కనిపించే వ్యక్తిని చూసినా చేతిలో ఒక అర్ధరూపాయి ఉంచి ముందుకు వెళ్తారు. అది వాళ్ళ మామూలు. అడవి దాటి బయటికి పోయేసరికి అలాంటి అర్ధరూపాయలు చాలా చెల్లుబడి అవుతాయి. ఒకసారి ఒకావిడ నా చేతిలో ఒక అర్ధరూపాయి ఉంచింది. నా కర్థం కాలేదు.

"ఇదెందుకూ?" అన్నాను.

"ఏంటి బాబూ - మామూలే కదా, ఇంతకన్న ఎక్కువ లేదు" అనేసి ముందుకు సాగిపోయింది. అప్పుడు అసలు కథ తెలిసింది. మోపులు, దగ్గర్లోనే ఉన్న మెంటాడలో అమ్ముకుని డబ్బు చేసుకుంటారు. నాకిదంతా చాలా సరదాగా ఉండేది. అక్కడి పనివాళ్ళతో కబుర్లు చెప్పుకుంటూ అడవి, తోట మధ్య పచార్లు చేస్తూ, పనివాళ్ళు తేనెపట్టులు కొట్టి పిండిన తేనె తీసుకుని గోధుమ రొట్టెల్ని తింటూ తిరుగుతూండేవాడిని. వాళ్ళకి ఎదురుగా ఓ మనిషి ఉంటే చాలు. పని యధాతధంగా జరిగిపోతుంది. నేనక్కడ ఉన్నన్నాళ్ళూ నాన్నగారికి విశ్రాంతి. ఏ భగవద్గీతో, భాగవతమో చదువుతూ దగ్గర్లోనే ఉన్న ఇంట్లోకూర్చునేవారు. వాగులో ఎన్నడూ నీటిని చూడలేదు నేను. అయితే నేను వెళ్ళేది వేసవి కావడం కారణమేమో మెత్తటి ఇసుక మాత్రం ఎండకి మెరుస్తుంటుంది. సాయంకాలం వేళల్లో నాన్నగారూ, నేనూ వాగు వెంబడే చీకటి పడేవరకూ నడిచేవాళ్ళం. అక్కడ సాధారణంగా సరుగుడు మొలవదు. బాగా ఇసుక ఉన్న ప్రాంతం కావాలి. కాని వాగుకి ఇవతల ఎప్పుడో కొట్టుకు వచ్చి నిలిచిపోయిన ప్రరలో సరుగుడు వేశారు. ఆ దగ్గర్లోనే కొద్ది ప్రాంతంలో క్రమంగా పెంచి తోటపని చేశారు. నాన్నగారు ఉంటున్న చోటుకి అది దగ్గర ఉండడం వల్ల తరుచు మేం అక్కడికి చేరుతూ ఉండడం కద్దు. నాన్నగారితోపాటే ఒక

నాయర్ని తీసుకెళ్ళేవారు. మేం వచ్చేసరికి ఇద్దరికీ వంట చేసి భోజనం సిద్ధం చేసేవాడు. భోజనం అయాక మరీ ఉక్కగా ఉంటే బయట మంచం వేసుకుని ట్రాన్సిస్టర్ పక్కనే ఉంచుకుని నిద్రపోయేవాణ్ణి. వెన్నెల రాత్రయితే చంద్రుడు సరుగుడు తోట వెనక నుంచి జైల్లోంచి తొంగిచూస్తున్న దొంగలాగ కనిపించేవాడు. గాలికి సరుగుడు చెట్లు మీదకి వంగి, ఏదో రహస్యాన్ని దాస్తున్న నమ్మకమయిన సేవకుల్లాగ కనిపించేవి. చాలా విశ్రాంతిగా, ముచ్చటగా గడిచిపోయేవి రోజులు.

వేసవి వచ్చిందంటే ఈ అందమయిన కల కనడానికి ఎప్పుడు వెళతానా అని ఉవ్విళ్ళూరేవాడిని. కాని ఈసారి మాత్రం విజయనగరం వదలిపోవాలనిపించలేదు. దానికి కారణం చెప్పేస్తాను. ***అచేతనమయిన ప్రకృతి సౌందర్యంలో కంటే చేతనాకృతిలో ఆనందం ఎక్కువ ఉన్నదేమో. కదిలేది కదిలించినట్టు హృదయాన్ని మరేదీ కదిలించలేదు.*** ఇంతకూ కారణం ఒక మాటలో సుబ్బులంటే అన్యాయమే అవుతుంది. ప్రతిసారీ ఈ ఇల్లూ, అమ్మ పెట్టే పిండివంటలూ తప్ప చుట్టూ వాతావరణం కొత్తగా ఉండేది. ఏ నవలో చదువుకుంటూ వారం రోజుల పాటు గడిపి నాన్న దగ్గరికి పారిపోయేవాడిని. కాని ఈసారి చుట్టూ వాతావరణం పరిచయమయింది. ఇక్కడ జీవితంలో మొదటిసారిగా ఏదో కదలికను గుర్తించాను. చుట్టూ ఉన్న నలుగురూ నన్ను గురించి ఆలోచిస్తున్నారు. నేనూ ఆలోచించే అవకాశం ఇస్తున్నాను. నాన్నగారి దగ్గర వాతావరణంలో సరుగుడు తోటల కదలికలూ, వాగులూ, షికార్లూ ఉన్నాయే కాని శోభనాద్రి పలకరింపులూ, లాయరుగారి కబుర్లూ, అన్నిటికీ మించి కరివేపాకు బేరం దగ్గర సుబ్బులు చిరునవ్వులూ కనిపించవు.

వీటిని విడిచి వెళ్ళడం చాలా పెద్ద నష్టం. అందుకని నాన్నగారు ఈసారి రమ్మని కబురు పంపినప్పుడు రావాలని లేదనీ, ఇక్కడే గడపదలచుకున్నాననీ చెప్పాను. కాని ఎందుకనో నాన్నగారు పట్టుబట్టారు. "నీ అవసరం ఉంది. కావాలనుకుంటే మళ్ళీ వెళ్ళిపోదువుగాని, ఒకసారి వచ్చిపో" అని వ్రాశారు. ఇక ఏడుపు ముఖంతో ప్రయాణానికి అంగీకరించాను. కాని త్వరగా వచ్చేయాలని మనస్సులో పదే పదే అనుకున్నాను.

బయలుదేరే ముందు ఒకసారి సుబ్బులుతో మాట్లాడాలనుకున్నాను. నిజానికి మాట్లాడవలసిన అవసరమేమీ లేదు. కానీ ***ఆలోచనల్లో అనుబంధాలు పెరిగినట్టు, ఆచరణల్లో పెరగడం సాధ్యం కాదేమో!*** ఈ తక్కువ వ్యవధిలో సుబ్బులు నా నిత్యజీవితంలో ఒక భాగమయిపోయింది. అయితే అమ్మ దగ్గరికి తరుచు వచ్చే మనిషి ఆ రోజు చుట్టుపక్కలకి రాలేదు. బయలుదేరవలసిన సమయం దగ్గర పడుతున్న కొద్దీ సుబ్బుల్ని కలవకుండా వెళ్ళిపోవాలేమోనన్న ఆరాటం ఎక్కువయింది. ఇక బయలుదేరుతాననగా గదిలో బట్టలు సర్దుకుంటూ పాత డైరీని చూస్తున్నాను. నేనింట్లో లేననుకుంది కాబోలు - "అత్తయ్యగారూ!" అంటూ వచ్చింది. అమ్మ పెరట్లో ఏదో పని చేస్తోంది. గది కాస్త చీకటిగా ఉంది. ఆ రంగులో కలిసిపోవటం వల్ల కాబోలు నన్ను వెంటనే పోల్చలేకపోయింది. కాని నేను లేచి నిలబడ్డాను.

"నేను వచ్చి మీ అత్తయ్యతో స్నేహాన్ని పాడుచేసినట్టున్నాను" అన్నాను.

నన్ను చూసి త్రుళ్ళిపడింది. అంతేకాని ఆత్రంగా అక్కడినుంచి పారిపోలేదు.

"మీరా! ఇంకా మీ నాన్నగారి దగ్గరకి వెళ్ళలేదూ?" అంది.

నేను నిర్ఘాంతపోయాను. అయితే నేను వెళుతున్నట్టు తనకు తెలుసన్నమాట!

"నీకెలా తెలుసు?" అనడిగాను.

"అత్తయ్యగారు చెప్పారు. ప్రతి సంవత్సరం వెళతారటగా? చాలా బాగుంటుందటగా?"

"చూస్తే గాని ఎలా చెప్పడం? పోనీ అమ్మతో పాటు నువ్వు రాకూడదూ ఒకసారి?"

"అమ్మో! తాతయ్య ఒప్పుకోరు."

తమ ఇష్టాలకి అందమయిన రంగు వేసే నేర్పు ఒక్క ఆడవాళ్ళకే ఇచ్చాడు భగవంతుడు. ఇదే మగవాడైతే 'తీరికేదీ' అనేవాడు.

"పోనీ మీ తాతయ్యని కూడా వెంటబెట్టుకు వస్తే"-

నవ్వి, నా ముఖంలోకి చూసి 'జరగని పనుల గురించి ఆలోచించి ఏం లాభం?' అంది నేను నిరుత్సాహపడుతున్నానని గ్రహించిందిగావును తలెత్తి 'మళ్ళీ ఎప్పుడొస్తారు?' అంది.

నా ఉత్సాహం కట్టలు తెంచుకుంది. "ఈసారి నాకసలు వెళ్ళాలనే లేదు. నాన్నగారు పట్టుబడుతున్నారు. త్వరగానే వచ్చేయాలి. ఎందుకనో ఈసారి నాకిక్కడే బాగుంది!"

అర్థమయింది సుబ్బులుకి. వెండిగ్లాసు నోటికడ్డం పెట్టుకుని దాన్నిండా చిరునవ్వుల్ని నింపింది.

ఇంతలో అమ్మ పెరట్లోంచి చూసినట్టుంది. 'ఏం సుబ్బులూ?' అని కేకేసింది.

"ఇక్కడే వుంటావా కొన్నాళ్ళు?"

"కొన్నాళ్ళేమిటి? చాలా రోజులుండాలి" అంటూ గుమ్మం దాటేసింది.

అనుకున్న పనిని సాధించిన తృప్తితో నిశ్చింతగా దేవులపల్లి బయలుదేరాను. అక్కడి నుంచి పదిమైళ్ళు లారీ ప్రయాణం. కంట్రాక్టరుగారి అబ్బాయినని నన్ను కాస్త జాగ్రత్తగా కూచోపెడతారు. మధ్య మధ్య లారీ ఆపి కొబ్బరిబొండాలు కొట్టిస్తారు. ఏమయినా ఈసారి ప్రయాణం అంత రక్తికట్టలేదు. నాన్నగారిని చూసి తెల్లబోయాను. గత అయిదేళ్ళలో ఇంత నీరసంగా, ఇంత పాలిపోయి ఎన్నడూ కనిపించలేదు ఆయన. ఆయన్ని చూశాక నన్నెందుకు రమ్మన్నారో ఒక విధంగా అర్థమయింది. ***తన అశక్తతను తను దాచుకునే చేవ ఉన్నంతవరకూ వయస్సు ఉన్నట్టే లెక్క. దాన్ని బయటికి చెప్పుకోవడమే వయస్సు మీరడమంటే*** -

"ఇదివరకులాగ పనివాళ్ళతో నిలబడలేక పోతున్నానురా ఎంచేతో!" అన్నారు నాతో మెల్లగా. మా ఇద్దర్నీ దగ్గరగా చూస్తూ ఎవరూ తండ్రీకొడుకులనుకోరు. ఆయన నా కన్న కాస్త పొట్టిగా కనిపిస్తారు. నాన్నగారు నన్నెప్పుడూ స్నేహితుడిలాగ ఆదరిస్తారు. భుజం మీద చెయ్యేసి నడిపిస్తూ యధాలాపంగానే కబుర్లు చెపుతారు.

గుమస్తా అప్పలరాజుగారు వచ్చి పలకరించారు. ఆ ప్రాంతంలోనే ఉంటున్న ఆయన్ని గుమాస్తాగా పెట్టుకున్నారు నాన్నగారు. అప్పలరాజుగారు పుట్టినప్పటినుంచీ ఆ ప్రాంతంలోనే బ్రతికారు. ఆ అడవుల్లో ఎక్కడ ఎన్ని రకాల చెట్టులున్నాయో, ఏ సీజనులో కలప ధర పెరుగుతుందో, పడిపోతుందో, ఏ చెట్టు ముందు నరికించాలో ఇవన్నీ ఆయనకు కరతలామలకాలు. ఆయనకి పెళ్ళాం లేదు. విధవ చెల్లెలు ఒకావిడ ఆయన దగ్గర ఉంటూ వండి పెడుతుంది. సీతాలు, సింహాద్రి అతని కుడి ఎడమ భుజాల్లాగ పనిచేస్తారు. సీతాలు చిన్నప్పటినుంచీ మా ఇంట్లోనే ఉంటూ వచ్చాడు. నన్ను ఎత్తుకు తిరిగాడు. నన్ను "చిన్నబాబుగోరు" అంటూ మొన్న మొన్నటి దాకా వాటేసి మీదకి ఎగరేసేవాడు. సింహాద్రిది కాస్త మధ్య వయస్సు. బొద్దు మీసాలు. ఎప్పుడూ ఒంటిమీద మూరెడు పంచె తప్ప మరేమీ ఉండదు. కండలు తిరిగిన శరీరం, చేతిలో గండ్రగొడ్డలి. ఎప్పుడూ చెట్లు నరుకుతూనో, పొగాకు నవులుతూనో కనిపిస్తాడు. మనిషి ఎంత పులిలా కనిపిస్తాడో అంతటి సాధువు. నేనంటే వాడికి మహా మక్కువ. నేనున్నాళ్ళూ సాయంకాలమయేసరికి రహస్యంగా వచ్చి నా పక్కన నిలబెడతాడు. వాడికి ఏం కావాలో నాకు తెలుసు. కల్లు త్రాగడానికి చిల్లర డబ్బులు ఇస్తే వంగి వంగి నమస్కారాలు చేస్తూ వెళతాడు.

ఏ అర్ధరాత్రికో సరుగుడు తోటల్లో కోనేరు పదాలు వినిపించాయంటే సింహాద్రి ఇంటికి తిరిగివస్తున్నట్లు లెక్క. వాడికి మొదట్లో చాలా అందమయిన పెళ్ళాం ఉండేది. వీడు ఒకరోజు ఇలా తాగి వచ్చేసరికి అదెవరితోనో లేచిపోయిందట! ఆ తర్వాత మరో అమ్మాయిని చేసుకున్నాడు. ఇది నల్లగా ముద్దులాగా ఉంటుంది. దగ్గిర పల్లెలోకి వెళ్ళి ఏవైనా పై పనులు చేస్తూ ఉంటుంది. అదంతా చిన్న ప్రపంచం. నాతో తీసుకువెళ్ళే ట్రాన్సిస్టర్ లేకపోతే బయటి సంగతులు నాకు తెలియవు. వాళ్ళకసలే అవసరం లేదు. నెహ్రూగారు ఎప్పుడు పోయారో, ఇందిరాగాంధీ ఎవరో వాళ్ళకి తెలీదు.

సీతాల్ని తీరికవేళల్లో కవ్విస్తే వేదాంతం చెపుతాడు. "అక్కడ పెద్ద కుర్చీల్లో ఎవరు కూర్చుంటే మాకేటి బాబూ! అక్కడ మారాజు కూర్చున్నంత మాత్రాన మా గొడ్డలి బంగారం కాదు. రాజులు మారితే రోజు కూలి మారుతుందా?"

ఇది మొదటి దశ. జీవాత్మ, పరమాత్మ, బెమ్మంగారు, చిలుకతత్వాలూ ఇవన్నీ బయటకి రావాలంటే చీకటిపడాలి. చిటికెడు గంజాయి పీల్చాలి. వీళ్ళందరి మధ్య దొరికే మూడు నెలల విశ్రాంతి ఒక సంవత్సరానికి సరిపోయేది. ఓ విధంగా నాన్నగారికీ బయట ప్రపంచంతో ఏ సంబంధమూ లేదు. చిన్న ఇంటిలో నాయరు, భగవద్గీత, భాగవతం ఉంటే చాలు. అవసరమయితే నాయరు నాన్నగారికి ఒళ్ళుపడతాడు. బట్టలు ఉతికి ఆరేస్తాడు. ఏ వారానికో పదిరోజులకో విజయనగరం వస్తే వస్తారు. లేకపోతే లేదు. అసలా వాతావరణంలోనే సాధుత్వం ఉన్నదేమోననిపిస్తుంది. ఋషులు సాధు స్వభావులయాక హిమాలయాలకి పోలేదు. అటువంటి స్థలాల్లో నీరవ నిశ్శబ్దంలో భాగమయిపోయారు కనక సాధుత్వం అలవడిందనుకుంటాను.

ఓసారి సరుగుడు మొదటి వరస నరికారు. సాధారణంగా నాలుగయిదు వరుసల పని పూర్తికావాలంటే పదిరోజులు పడుతుంది. మొదటి రోజు పనేమో అందరూ బాగా అలసిపోయారు! ఆ రోజే నేను వచ్చాను అక్కడికి. సింహాద్రి మొదటిసారిగా నా దగ్గర చెయ్యిజాపాడు. కొత్త కనక ఇవ్వవలసినదాని కంటే ఎక్కువే ఇచ్చాను. అర్ధరాత్రి అయేసరికి పెద్ద కేకలు వినిపించాయి. బయటపడుకున్న నేను త్రుళ్ళుపడి లేచాను. సింహాద్రి పెళ్ళాం ఏడుస్తూ పరుగెత్తుకొచ్చింది. సరుగుడు తోటల్లోంచి సింహాద్రి తప్పతాగి వస్తూంటే ఎలుగుబంటి పట్టేసిందట? ఇంకా పెనుగులాడుతున్నాడంది. నాన్నగారు లేచారు. అంతా విని తుపాకీ తీసుకు పరిగెత్తారు. అప్పటికే అప్పలాజుగారు, సీతాలు, మరి నలుగురయిదుగురు మనుషులూ చేరిపోయారు. చాలా పెద్ద ఎలుగుగొడ్డు. ఎలా వచ్చిందో సరుగుడు తోటల మధ్యకి వచ్చింది. ఇంకొకప్పుడయితే ఎవరూ దానికి ఎదురు నిలబడలేకపోయేవారే. కాని సింహాద్రి మైకంలో ఉన్నాడు. ఆ ఊపులో వాడికేం తెలియడం లేదు. అప్పలాజుగారు బ్యాటరీలైటు తెచ్చారు. ఆ వెలుగులో ఓ నల్లటి పెద్ద ఆకారం, సింహాద్రి పంచె గుర్తు తెలుస్తున్నాయి. ఎలుగు గోళ్ళతో పట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తోంది. దగ్గర దగ్గరగా చెట్లుండటం వల్ల ఇటు నుంచి అటూ, అటు నుంచి ఇటూ మెలికలు తిరుగుతూ తప్పించుకుంటున్నాడు సింహాద్రి. శరీరం పెద్దది కనక ఎలుగు అంత సులువుగా తప్పించుకోలేకపోతోంది. అసలు సింహాద్రి దాన్ని వదిలి పారిపోవచ్చు. కాని ఆ స్పృహలోలేడతను. ఒడుపు చూసి కాలితో, చేత్తో వేస్తున్నాడు. ఇహ బూతులు చెప్పడానికి వీల్లేదు. విపరీతంగా తిడుతున్నాడు. కేకలు వేస్తున్నాడు. రొప్పుతున్నాడు.

సింహాద్రి పెళ్ళాం ఒక్కటే ఏడుపు. నాన్నగారు కాల్చేస్తానన్నారు. కాని అప్పలాజుగారు ఒప్పుకోలేదు. "అది మొండి జంతువు బాబూ, దెబ్బ తప్పిందంటే మన ఇళ్ళమీద పడిపోతుంది. సరుగుడు తోటల్లో ఇరుక్కుంది కనక దానిని సింహాద్రి ఆపాడు కాని, బయటికి వస్తే మనం కొట్టే లోపల ఎవరినో ఒకర్ని పట్టేస్తుంది" అన్నాడు. మళ్ళీ ఆయన లైటు వేసారు. ఎప్పుడు కొట్టిందో సింహాద్రి భుజం కొట్టేసింది. రక్తం కారుతోంది. ఒక్కసారి గావుకేక పెట్టాడు సింహాద్రి. నోరార తిట్టాడు. హఠాత్తుగా అప్పలాజు గారికి ఒక ఆలోచన వచ్చింది. సీతాలునీ, మరి నలుగురు కూలీలనూ గొడ్డళ్ళు పట్టుకురమ్మన్నారు. నరికిన మొదటి వరస సరుగుడు సరుగుడు మొదళ్ళు మిగిలిపోయి ఉంటాయి. వాటిని పదనుగా మేకుల్లాగ చేరేయించారు. అక్కడికి పదిగజాల దూరంలోనే పోరాటం సాగుతోంది. వరస వరసంతా చేరేయించాక, ఒకటి రెండు గొడ్డళ్ళు పక్కనే పడేయించారు. మెల్లగా సీతాలుని వెనకనుంచి సింహాద్రికి మాట అందే దూరానికి పంపారు. "మొదటి వరసకి గొడ్డును మళ్ళించరోయ్" అని కేకలు వేసాడు సీతాలు. అప్పటికే సింహాద్రికి చాలా మటుకు మత్తు దిగిపోయింది. ఎంత దిట్టమయిన వాడైనా ఈ పాటికి అలిసి పోయాడు. కాస్త భయం కూడా వేసినట్టుంది. సీతాలు ఒకటికి రెండు సార్లు అరవగానే అర్థం చేసుకున్నాడు. మెల్లగా వెసులుబాటు చూసుకుంటూ ఎలుగుని మొదటి వరసకి మళ్ళించాడు. చూడటానికి వచ్చిన వాళ్ళందరినీ దూరానికి పంపించేశారు అప్పలాజుగారు. ఆయనకి వేటలో ప్రావీణ్యం ఉంది. నాన్నగారు తుపాకీ తీసుకుని ఓ మూలకి వచ్చారు. సీతాలునీ, మిగతా కూలీలనీ గొడ్డళ్ళతో సిద్ధంగా ఉండమన్నారు. సింహాద్రి మరోవేపు చూస్తూ వెనక్కి నడుస్తున్నాడు. పొరపాటున

మొదళ్ళమీదకి సింహాద్రి జారాడంటే రూఢిగా చావే.. సందేహం లేదు. క్రింద క్రమొదళ్ళు, మీదన ఎలుగూ! వాడి ప్రాణానికి చాలు. అప్పలరాజుగారు ఇది గమనించినట్టున్నారు. "మొదటి వరసని చెక్కినట్టు సింహాద్రికి చెప్పరోయ్" అని అరిచారు ఉన్నట్టుండి. సీతాలు గావుకేక పెట్టాడు. సింహాద్రి ఇటు తిరిగాడు. ఎలుగు వాడిమీదకి ఉరికేసింది. ఎప్పుడు గమనించారో అప్పలరాజుగారు, ఒక్కసారి ముందుకి లంఘించి నేలమీద పడబోతున్న రెండు శరీరాల్నీ మొదటి వరసమీదకి విసిరేశారు. ఆ విసరడం ఎలుగు కింద పడేలా విసిరేశారు. క్రింద పడీపడటంతో కనీసం నాలుగు మొదళ్ళు దాని శరీరంలో దిగి ఉంటాయి. ఆ బాధతో ఒక్క అరుపు అరిచి సింహాద్రి పట్టు వదులు చేసింది. సింహాద్రిని ఒక్క లాగు లాగారు ఆయన. అంతే, మరుక్షణంలో సీతాలుతోపాటు నాలుగు గొడ్డళ్ళు దానిమీద పడ్డాయి. రెండు తూటాలు కూడా శరీరం లోంచి నేలలోకి దూసుకుపోయాయి. అంతే, గొడ్డు కదల్లేదు, సింహాద్రి మాత్రం సొమ్మసిల్లిపడిపోయాడు. భుజాల మీద, తొడల దగ్గర గోళ్ళు బలంగా దిగాయి. పక్క ఎముకలు కాస్త నలిగాయి. ఆ దెబ్బకి అంత మనిషి రెండు నెలలు మంచం పట్టాడు. కొంతవరకూ షాక్ కూడా ఉండి ఉండచ్చు. వాడు ఇప్పటికీ తాగినప్పుడల్లా ఎలుగు కథ వీరోచితంగా చెపుతాడు. ఇంతకీ ఆ రోజు అప్పలరాజు గారి సమయస్ఫూర్తి లేకపోతే అంత సింహాద్రినీ వదులుకోవలసి వచ్చేది. అది గుర్తు చేస్తే ఆయన నవ్వి "అయినా ఊరివేపుకి ఎలుగు ఎలా వచ్చిందో ఇప్పటికీ ఆశ్చర్యమే బాబూ" అంటారు" అంటారు. ఆయన చిన్నతనంలోనూ, మరోసారి పెళ్ళయిన కొత్తలోనూ చిరుతని కొట్టడం తెలుసట గాని, ఎలుగు ఎప్పుడూ రాలేదంటారు. ఏమయినా ఇది నాకు గుర్తుండిపోయింది. అర్ధరాత్రి సింహాద్రి పాట ఎప్పుడు వినిపించినా ఒక్కసారి మనస్సులో ఈ సంఘటన కదులుతుంది.

6

వచ్చినప్పట్నుంచీ ఇంటి దృష్టిలో ఉండడం నాన్నగారికి ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది. ఆరోజు సాయంకాలం వాగులో నడూస్తూ "నీ ఒంట్లో బాగాలేదా?" అనడిగారు.

"అబ్బే! అదేం లేదు" అన్నాను.

"మరి?" అన్నారు.

"కొంత కాలేజీ వర్కు ఉంది. చదువుకోవాలి."

"అయితే పుస్తకాలు తెచ్చుకోలేకపోయావా? ఇక్కడికంటే చదువు ఇంటిదగ్గర బాగా సాగుతుందా?" అన్నారు.

నేనేం మాట్లాడలేదు. తర్వాత వ్యాపారాన్ని గురించి ఏకరువు పెట్టారు. వింటూ ఆయనతో నడిచాను. ఎంచేతనో మనిషిలో నిస్పృహ, నీరసం ప్రవేశించినట్టు కనిపెట్టాను. తిరిగి వచ్చాక నాయర్ని అడిగాను. "నాన్నగారు మామూలుగా భోజనం చేస్తున్నారా?" అని.

"లేదు బాబూ! ఈ మధ్య బొత్తిగా తగ్గించేశారు" అన్నాడు.

అయిదురోజుల తర్వాత ఓ రోజు మధ్యాహ్నం సరుగుడు తోటలో కూచుని తాటిముంజెలు తింటున్నాను. ఎండ జల్లెడలోంచి జారిన పిండిలాగ మెత్తగా అక్కడక్కడ పడుతోంది. కూలీలు ఒక్కొక్క పని చేస్తున్నారు. ఉన్నట్లుండి, దుర్మార్గుడి అహంకారంలాగ దూరాన పెద్ద పెద్ద చెట్లు కూలిపోతున్నాయి. చెట్లు కొడుతున్నప్పుడు ప్రతీ గొడ్డలి దెబ్బకీ లయ పడేటట్టు విచిత్రమయిన పదాలు ఎత్తుకుంటారు కూలీలు. వింటూ ముంజెలు తింటున్నాను. హఠాత్తుగా నాయరు పరుగెత్తుకొచ్చాడు. "చిన్నబాబుగారూ" అంటూ.

నాకు భయమేసింది "ఏమిటేమి"టంటూ లేచాను.

"నాన్నగారు మొహం తిరిగి పడిపోయారు బాబూ. స్పృహ లేదు" అన్నాడు. త్రుళ్ళిపడ్డాను. కాళ్ళలో వణుకు ప్రారంభమయింది. తెల్లవారు ఝామునే తోటకి బయలుదేరి రావడం ఆనవాయితీ. నేనున్న రోజుల్లో నాన్నగారు ఆలస్యంగా లేచి పూజా పునస్కారాలు పూర్తి చేసుకుని వస్తారు. నేను బయటే పడుకుంటాను కనక లేచి నూతి దగ్గర కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని తోటకి బయలుదేరిపోతాను. నిన్న

సాయంకాలం షికారుకి రాలేదు నాన్నగారు. "కొంత రాత పని ఉందిరా, నువ్వెళ్ళు" అన్నారు. అప్పలాజుగారు దగ్గరే ఉన్నారు. నవ్వి "నాకేం పనిలేదు. నేను వస్తా, పదండి బాబూ.. " అన్నారు. ఉదయం కూడా నాన్నగారిని చూడలేదు. ఇప్పుడు నాయరు మాట వినగానే నాకు బేజారెత్తింది. దగ్గర పల్లెటూళ్ళోని వైద్యుణ్ణి వెంటబెట్టుకు రమ్మని సీతాల్ని పంపి నేను ఇంటివేపు పరిగెత్తాను. నా ఎరికలో ఎప్పుడూ నాన్నగారు మంచాన పడలేదు. ఎప్పుడూ తీరికగా పడుకుని ఉండడం చూడలేదు. ఆయనతో మాట్లాడినవాళ్ళకీ, పనిచేసేవాళ్ళకీ చురుకు పుట్టించే తరహా ఆయనది. అలాంటిది ఆయన్ని మంచం మీద ఊహించుకుంటే భయమేసింది. కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి. కాని ఇంటికి వచ్చేసరికి పరిస్థితి వేరుగా ఉంది. నాన్నగారు గడ్డం చేసుకుంటున్నారు. మమ్మల్ని చూసి చిరునవ్వు నవ్వారు. నాయరు మీద విరుచుకు పడ్డారు. "నీకు బుద్ధిలేదూ? ఆ మాత్రం దానికే పరుగుపెట్టావా ఫూల్" అంటూ.

"అదేమిటి బాబూ - ఎంత పిలిచినా మీరు కన్నువిప్పలేదు" అంటాడు నాయరు.

ఉదయం "భోజనం వద్దు. ఏదయినా ఫలహారం చెయ్య"మన్నారట. కాఫీ టిఫిన్ సిద్ధం చేశాక నాయరు పిలిస్తే లేవబోయి గుమ్మం మీదకి తూలిపోయారట. అంతే, నాయరు నడిపించి తీసుకొచ్చి మంచం మీద పడుకోబెట్టాడు. పెద్ద దెబ్బ తగల్లేదు కాని నుదిటిమీద చిన్న బొప్పికట్టింది. కాని తనకి బాధని ఒప్పుకోలేదు. ఇలాంటిచోట అవసరమని అయిదేళ్ళ క్రిందట హోమియోపతి పుస్తకాలు చాలా తెప్పించి చదివారు. ఒక మందుల పెట్టె కొనుక్కు తెచ్చుకున్నారు. ఆ మాత్రం ఈ మాత్రం జబ్బులన్నిటికీ అక్కడి కూలీలకీ ఆయనే మందులు ఇస్తారు. ఇప్పుడు తనూ ఓ మందు తీసి వేసుకున్నారు. మరో గంటన్నరకి వైద్యుడూ వచ్చాడు. బలవంతాన పరీక్ష చేయించాం. తనకి ఒంట్లో బాలేదని సుతారమూ ఒప్పుకోరు. మొండి పట్టుదల. అతనేదో మందు చెపితే పుస్తకం తీసి తను వేసుకున్న మందే మంచిదని నిరూపించేసరికి వైద్యుడు తెల్లమొహం వేశాడు. మేమంతా చోద్యం చూస్తూ నిలబడ్డామే తప్ప నేనుగాని, అప్పలాజుగారు గాని ఆయన్ని విశ్రాంతి తీసుకోమని నచ్చచెప్పలేకపోయాం. వచ్చిన వైద్యుణ్ణి తిరిగి వెళ్ళనివ్వలేదు. అతణ్ణి మాతో భోజనానికి కూర్చోపెట్టారు. సుష్టుగా భోజనం చేశారు. చలిజ్వరానికి మలేరియాకి మందుల విషయం ఆయనతో చర్చించారు. మధ్యాహ్నం బండి ఇచ్చి పంపారు.

కాని ఆత్మశక్తితో అనారోగ్యాన్ని జయించలేకపోయారు నాన్నగారు. సాయంకాలం ఇంటికొచ్చేసరికి చలితో వణుకుతున్నారు శాలువా కప్పుకుని, "చలిజ్వరం వచ్చిందిరా. తగ్గుతుందిలే" అన్నారు నన్ను చూసి నవ్వి. ఆ సాయంకాలమంతా ఆయన పక్కన కూర్చుని కబుర్లు చెప్పాను. ఇంటికి వెళ్ళిపోదామంటే సుతారమూ ఒప్పుకోలేదు. మరి రెండు మూడు రోజులకీ తగ్గకపోయేసరికి ఇంటికి ఉత్తరం వ్రాశాను. నాన్నగారికి జ్వరంగా ఉందని.

మర్నాటి ఉదయం నిద్రపోతున్న నన్ను సీతాలు తట్టి లేపాడు. "బాబూ, బాబూ అమ్మగారు వచ్చారు" అంటూ. ఉలిక్కిపడి లేచాను. దూరాన బండి రావడం కనిపించింది. అమ్మ ఇలా బయలుదేరి రావడం ఆశ్చర్యం కలిగించినా ఒకందుకు మంచిదే అనుకున్నాను లేచి, నేనూ సీతాలూ రోడ్డుమీదకి నడిచాం బస్సు దగ్గర్నుంచి రెండు మైళ్ళు బండి కట్టించుకు రావాలి. తోడు లేకుండా బయలుదేరి వచ్చిందే అని ఆందోళన పడ్డాను. నన్ను చూసి -

"నాన్నగారికి ఎలా ఉందిరా" అని ఆత్రంగా అడిగింది.

"ఫరవాలేదమ్మా! ఒంటరిగా బయలుదేరి వచ్చావేం? కబురంపితే సీతాల్ని పంపేవాణ్ణిగా" అంటుండగానే అమ్మ వెనకాలెవరో మనిషి ఉండడం గమనించాను. సుబ్బుల్ని గుర్తుపట్టి ఆశ్చర్యపోయాను.

"నీ ఉత్తరం చూశాక నాకు కరచరణాలు ఆడలేదు. ఏం చెయ్యాలో తోచక బెంబేలు పడుతూంటే సుబ్బులు నాకు ధైర్యం చెప్పింది. వాళ్ళ మామ్మని అడిగి కావలిస్తే తను తోడుగా వస్తానంది. సమయానికి వాళ్ళ తాతయ్య కూడా ఊళ్ళో లేరు. వాళ్ళ మామ్మని బతిమాలి, ఆవిణ్ణి ఒంటరిగా వదిలేసి పరిగెత్తుకు వచ్చాను" అంది. నాకు చాలా ఆనందం కలిగింది. సుబ్బులు దిగగానే మా అమ్మకి వినపించకుండా

థాంక్స్ చెప్పాను. సుబ్బులు మాట్లాడలేదు. మా అమ్మ కొంగు వదలనూ లేదు. నా ముఖం ఓసారి ప్రసన్నంగా చూసి ఆమె వెనక్కి నిలబడింది. ఇప్పుడు సుబ్బుల్ని చూశాక ఈ పదిరోజులూ ఎంత నీరసంగా గడిచాయో ఒక్కసారి అర్థమయింది. ఇంతవరకూ నిరర్థకంగా, నిర్జీవంగా కనిపించే అడవీ, చింతతోపూ, సరుగుడు తోటలూ, వారూ, సాయంకాలపు షికార్లూ, అర్థవంతంగా, మధురంగా గోచరించాయి. రాకరాక వచ్చిన మా ప్రత్యేకాతిథికి మా తోటల్ని చూపించవచ్చు. అడవి అడవంతా తిప్పి తీసుకురావచ్చు. మధ్యాహ్నం తాటితోపుల్లోకి తీసుకెళ్లి తాటిముంజెలు తినిపించాలి. సాయంకాలం వాగు షికారు ఉండనే ఉంది. కలలు కంటున్న ఆరాధ్యదేవత తన రాజ్యంలోకి వచ్చినప్పటి సంతోషం ఆ కొద్ది వ్యవధిలో అనుభవించాను.

అమ్మని చూడగానే నాన్నగారు ఆశ్చర్యపోయారు. కాని ఆమెని చూశాక ఆమె ఉనికి అవసరమని ఆయనకి అప్పుడనిపించినట్టుంది. ఇలాంటి సందర్భాలలో సేవ చేసే భార్య పక్కన ఉండడం నిజంగా ఎంత అదృష్టం! రోజంతా నాన్నగారి మంచం దగ్గర్నుంచి కదల్లేదు అమ్మ. ఇక్కడ ఆడవాళ్ళు స్నానం చేయడానికి నీళ్ళు లేవు. వెంటనే సీతాలుని పంపించి ఆడవాళ్ళ స్నానానికి తాటిమట్టలతో చిన్న మరుగుని అల్లించాను. ఒక్క గంటలో తాత్కాలిగంగా బాత్ రూం తయారయింది. సుబ్బులు ఇంటి వసారాలో కూర్చుని వింతగా అడివినీ, అటునుంచి వినవచ్చే రకరకాల పక్షుల అరుపుల్నీ పరికిస్తోంది. అటు నుంచి ఇటు వెళుతూ పలకరించాను.

"రమ్మని ఆహ్వానించారుగా, వచ్చాను." అంది నవ్వుతూ.

"చాలా థాంక్స్. స్నానం, భోజనం అయాక తోటా, అడవి చూపిస్తాను. ఇక్కడికి ఫర్లాంగు దాటితే అడవి మరీ దట్టమవుతుంది. కాంట్రాక్టు ఇచ్చిన భాగమంతా గుర్తుపెట్టుకుంటాం. మిగతా అడవిలో మాత్రం ఏమీ చెయ్యకూడదు. చూడ్డానికి చాలా బాగుంటుంది . మండు వేసవిలో కూడా నిండు పున్నమి లాగ ఉంటుంది. అడవిలో చెట్లమధ్య" అన్నాను.

"అసలే పెద్ద కళ్ళు. మరింత పెద్దవి చేసి, పులులుంటాయా?" అంది.

"అంటే ఉండొచ్చు. అన్నిరకాల జంతువులూ అక్కడక్కడ కనిపిస్తాయి. ఉన్నా అందమయిన అమ్మాయిల్ని ఏమీ చెయ్యవు. ఇక్కడ మనుషులకీ, జంతువులకీ మంచి అభిరుచి ఉంది" కావాలని జోక్ విసిరాడు. కాని అది సుబ్బులికి అర్థం కాలేదు. భావకుల కవితావేశం లాగ నా జోక్ సుబ్బులు మీద ఏప్పయిందనుకుంటూ కూలీలకు పనులు చెప్పడానికి బయలుదేరాను. ఇవాళ పనంతా చురుకుగా సాగుతున్నట్టనిపించింది. అమ్మగారిని చూడడానికని కొందరు ఇంటికి బయలుదేరారు. ఉన్నవాళ్ళతోనయినా పని చేయించే దృష్టి లేదు. చాలా మంది అయ్యగారి ఆరోగ్యం గురించి మధ్య మధ్య మాట్లాడుతున్నారు. అప్పలరాజుగారు పదకొండు కాగానే వచ్చి, "నేను కూర్చుంటాను బాబూ, ఇంటి దగ్గర ఆడవాళ్ళున్నారు. మీరెళ్ళి వాళ్ళకేం కావాలో చూడండి" అన్నారు.

మనస్సులో ఆయనకి కృతజ్ఞత చెప్పుకుని ఇంటివేపు బయలుదేరాను.

"రెండు చెట్ల కాయలు దింపించాను బాబూ! తాటి ముంజెలు రెండు గంటలకి ఇంటికి వస్తాయి" అన్నారు వెళ్ళబోతూంటే, ఏదో ఆలోచన తోచి, ఆగి "వాటిని తోపులోనే ఉంచండి. అక్కడికే వచ్చి తింటాం" అన్నాను.

ఇంటికివస్తే బయట తిరిగే సదవకాశం పోతుందనే తపన.

వెళ్ళేసరికి నాన్నగారు కూచుని కబుర్లు చెపుతున్నారు. సుబ్బులు పళ్ళరసం తీసి ఆయనకిస్తోంది. చాలా సంవత్సరాలుగా తెలిసిన వ్యక్తిలాగ ఆమెతో నవ్వుతూ కబుర్లు చెపుతున్నారు. అమ్మ నాయర్‌కు పనులు పురమాయిస్తోంది. ఇక్కడ ఇంత హాయిగా ఉండక, విజయనగరంలో ఎందుకు కాపరం పెట్టారా అని అనుకున్నాను. కాని ఈ హాయికి కారణం ఆ క్షణంలో సుబ్బులు అక్కడ ఉండడమేనని మనస్సుకు తట్టలేదు.

అమ్మ సారధ్యంలో ఎప్పుడూ లేనిది ఉప్పు, కారం బాగా దట్టించి వంట చేశాడు నాయర్! కాని భోజనం రుచి పూర్తిగా అనుభవించనివ్వలేదు అమ్మ.

భోజనం పూర్తయాక "నువ్వు ఊరికెళ్ళాలిరా!" అంది.

పిడుగు మీద పడ్డట్టు తుళ్ళిపడ్డాను నేను.

నేను మాట్లాడేలోపల "అదేం?" అన్నారు నాన్నగారు

"అక్కడ సుబ్బులు మామ్మగారు ఒంటరిగా ఇంట్లో ఉన్నారు. ముసలాయన కూడా లేరు. ఇల్లంతా ఆమె ఒక్కరూ చూసుకోవడం బాగుండదు. అదీగాక చీకటిపడేవేళకి వీణ్ణి పంపుతానన్నాను. బొత్తిగా మగదిక్కు లేకుండా వదిలేస్తే ఎలాగ?" అంది అమ్మ.

నా ఉత్సాహమంతా చప్పబడిపోయింది. సుబ్బులు ఏమనుకుంటుందోనని చుట్టూ చూశాను. గుమ్మం పక్కన కూర్చుని తమలపాకులు చుడుతోంది. తనకి విషయం ఏమీ పట్టనట్టు.

"నాన్నగారికి ఒంట్లో బాగోలేదు. నేను వెడితే ఇక్కడ పనులు ఎవరు చేస్తారు? నేను వెళ్ళను" అన్నాను.

నాన్నగారు ఏమనాలో తెలీక దిక్కులు చూశారు. "అయినా ఏదో చదువుకోవాలని ఎలాగూ వెళ్ళాలనుకున్నావుగా?" అన్నారు చివరికి.

నాకు పచ్చి వెలక్కాయ గొంతులో పడ్డట్టు అయింది. చెప్పిన అబద్ధమే ఎదురు తిరిగింది. నిస్సహాయంగా సుబ్బులు వేపు చూశాను క్రీగంట. ఆమె పెదవుల చివర నవ్వును గుర్తించి కసిగా పళ్ళు కొరుక్కున్నాను. నేను గమనిస్తున్నానని గ్రహించినట్టు ఒకసారి తలెత్తి మళ్ళీ తన పనిలో పడింది.

"నామాట తీసెయ్యలేక వాళ్ళ అమ్మాయిని నా వెంట పంపిందావిడ. మరి నా మాట పోతే ఏమయినట్టు?" అంది అమ్మ.

నేను మాట్లాడకుండానే నాన్నగారు తీర్పు చెప్పేశారు.

"సరేలే, ఎండ చల్లబడ్డాక అలాగే వెళతాడు" అన్నారు. నేను కిక్కురుమనలేదు.

వసారాలో మంచం వేసుకుని ఏదో ఇంగ్లీషు నవల పట్టుకు కూచున్నాను. మధ్యాహ్నం ఎండలో ప్రపంచమంతా భగభగమడిపోతున్నట్టనిపించింది. కూడదీసుకున్న కల చెదిరిపోయినట్టనిపించింది. మనస్సులో నిరుత్సాహం ఎక్కువయి చికాకనిపించింది. భోజనం చేశాక ఎండ చల్లబడేలోపల తాటితోపు వేపు కబుర్లు చెప్పుకుంటూ నడిచి రావచ్చునన్న ఆలోచన హఠాత్తుగా తోచి కొంతలో కొంత నయమనుకున్నాను. లేచి కూర్చున్నాను. ఎండ మరీ ఎక్కువగా లేదు. దూరంగా బారులు తీర్చిన సరుగుడు చెట్లు యుద్ధానికి సన్నద్ధంగా ఉన్న పదాతిదళంలాగ ఉన్నాయి. గాలికి చెట్టునుంచి జారిపోయిన పిట్టలు మరో నీడని వెదుక్కుంటున్నాయి. అమ్మ, సుబ్బులు భోజనం పూర్తయేవరకూ అక్కడే ఎదురు చూడదలిచాను. సీతాలు కొడవలి పట్టుకు వచ్చాడు. "తాటికాయలు తెమ్మంటారా బాబూ!" అంటూ

కొడవలి నాకిచ్చి వెళ్ళిపొమ్మన్నాను.

"అదేటి బాబూ నరకడం రాక చెయ్యి మీద చేసేసుకుంటారు" అన్నాడు.

"అయితే నాకు నేర్పు" అన్నాను.

వాడు ఒకటే నవ్వు!

"మీకా పనెందుకు బాబూ, నేనుండగా? చెప్పండి. ఎన్ని ముంజికాయలు తెగనరకమంటారు?" అన్నాడు.

వాడిని ఒప్పించేసరి నా ప్రాణం విసిగిపోయింది. ఇద్దరం చెట్టునీడకి నడిచాం అయిదు పింజల్ని ఎక్కణ్ణుంచో కోసుకొచ్చాడు. అక్కణ్ణుంచి వాడో కాయ నరికి చూపడం, నేను మళ్ళీ చేయడం. దాదాపు అరగంట పట్టింది నాకు చేతనయేసరికి. అప్పటికప్పుడు నాలుగు ముంజికాయలు కోసి కన్ను విడకుండా, నీరు పోకుండా తీయగలిగాను.

"సదువుకున్నవారికి చేతకానిదేటి బాబూ! ఒడుపు తెలియాలే గాని ఇదెంత పని" అని నవ్వాడు సీతాలు.

చాలా గర్వంగా తలపంకించాను.

సుబ్బులుకి స్వయంగా కాయలు నరికి ముంజెలు తినిపించాలి అని నిశ్చయించుకున్నాను.

"తోపుదగ్గర ఉంటాను బాబూ" అంటూ సీతాలు వెళ్ళిపోయాడు.

కొడవలి తీసుకుని ఉత్సాహంగా ఇంటివేపు నడిచాను. అప్పటికి రెండయింది. మరో గంట గంటన్నరకన్నా టైము లేదు. కనీసం నాలుగుకయినా బయలుదేరకపోతే చీకటిపడేసరికి టౌను చేరలేను. ఈ గంటన్నర లోనే అనుకున్న షికారు జరిగిపోవాలి.

కాని ఇంటి దగ్గరికొచ్చేసరికి అక్కడి పరిస్థితి వేరుగా ఉంది. నాన్నగారు గదిలో నిద్రపోతున్నారు. గది గుమ్మం మీద తల ఆనించి లోపలి వేపు అమ్మా నిద్రపోతోంది. అదే గుమ్మం మీద తల ఆనించి ఇటు వేపు సుబ్బులు నిద్రపోతోంది. తెల్లవారుఝామున బయలుదేరారేమో ఆ అలసటవల్ల ఇద్దరూ దీర్ఘంగా నిద్రపోతున్నారు. అమ్మ గుర్రుపెడుతోంది. తాంబూలం వేసుకున్నట్టుంది సుబ్బులు పెదాలు.. నిద్దట్లో రెండూ ఎర్రగన్నేరు పువ్వుల్లాగ కదులుతున్నాయి. నిరుత్సాహంతో, ఆశాభంగంతో ఒళ్ళు మండిపోయింది నాకు. ఏం చెయ్యాలో తోచక మంచం మీద చతికిలబడ్డాను. క్రమంగా ఎండ వాలుతోంది. చెట్లు విశ్రాంతిగా తలలూపుతున్నాయి. కాళ్ళ దగ్గర వాడిపోయిన పూలచెండు కనిపించింది. ఉదయం సుబ్బులు పెట్టుకున్న చెండేనని తెలుస్తోంది. ధైర్యం చేసి సుబ్బులు కాళ్ళమీద పడేలాగ విసిరాను. అందువల్ల ఆమెకు కోపం రావచ్చు కాని ఆ ఆలోచన రాలేదు. వచ్చినా భరించడానికి సిద్ధపడేట్టు ఉంది అప్పటి పరిస్థితి. అయితే అంతవరకూ రానేలేదు కథ. చెండు తగిలినచోట చీరె సరిచేసుకుని అటు తిరిగి విశ్రాంతిగా పడుకుంది సుబ్బులు. శరీరం యావత్తూ కోపంతో భగభగలాడింది. ఎండలో తలలూపే సరుగుడు తోటకి ఈ చివరి నుంచి ఆ చివరి వరకు నిప్పంటించి చోద్యం చూడాలనిపించింది.

ఆ కోపంలో ఒక కూలీని పిలిచి బండి సిద్ధం చేయించమని చెప్పాను. మరో అరగంటకి తలలాడించుకుంటూ, గంటలు శబ్దం చేస్తూ ఎడ్లబండి వచ్చి నిలబడింది. "సీతాలు తోపు దగ్గర కూచున్నాడండి తమ కోసం. తమతో చెప్పమన్నాడండి" అన్నాడు బండివాడు.

వాడికేం జవాబు చెప్పలేదు నేను. "తిరిగొచ్చాక నేను ఊరికి వెళ్ళినట్లు అయ్యగారికి చెప్పు" అనేసి బండి ఎక్కి కూచున్నాను.

✡ ✡ ✡

అంతే ఒక్కోసారి..అనుకునేదొకటి..అయ్యేదొకటి. మరైతే సుబ్బులు మనసులో ఏముంది? మన హీరో గారు విజయనగరం వెళ్ళిపోతే సుబ్బులు ఒంటరిగా ఈ అడవిలో ఎంతకాలం ఉంది?..ఈ వెన్నెల వాగులో మరో మలుపు వచ్చేనెలలో..!

ఈ నవల క్రిందటి భాగాలు చదవాలంటే కౌముది గ్రంథాలయాన్ని సందర్శించండి..!

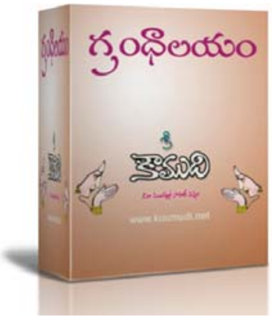

Click here to go to KOUMUDI Library